

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Zweite Abtheilung.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. September 1856.

Dziennik Rządu Krajowego

d l a

Okręgu administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1856.

Oddział drugi.

Zeszyt VIII.

Wydany i rozesłany dnia 2 Września 1856.

11.

Provisorische Vorschrift der Landes-Regierung vom 25. August 1856,

über die Einrichtung der Landgemeinden in dem Krakauer Verwaltungsgebiete mit Ausschluß
des Krakauer Kreises.

I.

Als Ortsgemeinden werden die, mit der im Allerhöchsten Patente vom 13. April 1784 vorgezeichneten Einrichtung der Ortsrichter und Geschworenen factisch bestehenden Gemeinden angesehen.

Die Bewilligung zur Vereinigung mehrerer Ortschaften zu einer Ortsgemeinde ertheilt die Kreisbehörde.

II.

Nachdem der Grundbesitz der ehemaligen Domänen bisher factisch außerhalb des Gemeindeverbandes steht, so wird dieser factische Stand bis zur definitiven Regulirung der Gemeindeverhältnisse provisorisch aufrecht erhalten.

Es steht sonach den vormaligen Grundherrn frei, für den Umfang ihres Grundbesitzes die Rechte und Obliegenheiten zu übernehmen, welche in den Landgemeinden den Ortsvorständen zustehen, oder derselben ausdrücklich oder stillschweigend zu entsagen.

III.

Diesem zufolge sind die Gutsherrn und so auch alle Antheilsbesitzer von Seite des Bezirksamtes unter Festsetzung einer angemessenen Frist zur Abgabe der bestimmten schriftlichen Erklärung aufzufordern, ob ihr Grundbesitz in der gegenwärtigen factischen Stellung außerhalb des Verbandes der Ortsgemeinde zu verbleiben habe, oder der letzteren einzuverleiben sei, und im ersten Falle zugleich, ob die Gutsherrn die Geschäfte des Vorstandes für ihren Grundbesitz in eigener Person zu führen, oder durch namentlich zu bezeichnende Stellvertreter besorgen zu lassen beabsichtigen.

Bei Antheilsbesitzern entscheidet in dieser Beziehung die Erklärung der absoluten Majorität.

Wenn die abverlangte Erklärung in der bestimmten Frist nicht einlangt, hat das Bezirksamt unter Festsetzung eines neuen kürzeren Termines eine Erinnerung ergehen zu lassen, und wenn auch diese erfolglos bleibt, die provisorische Einverleibung des gutsherrlichen Grundbesitzes in den Verband der betreffenden Ortsgemeinde zu verfügen. Ein gleiches hat zu geschehen, wo der Gutsherr (oder die Majorität der Antheilsbesitzer) ausdrücklich der selbständigen Constituirung entsagen.

IV.

Dort, wo der Gutsherr (oder die Majorität der Antheilsbesitzer) sich für die Ausscheidung ausspricht, ist der betreffende, ehemals herrschaftliche Grundbesitz als ein abgesonderter, der Ortsgemeinde coordinirter, gleich dieser unmittelbar dem Bezirksamte

11.

Tymczasowe Rozporządzenie Rządu Krajowego z dnia 25. Sierpnia 1856,

o urządzeniu gromad w Okręgu Rządowym Krakowskim, wyłączać jednak ob-
wód Krakowa.

I.

Za gromady miejscowe uważają się te gminy, które rzeczywiście z przepi-
saném Najwyższym Patentem z dnia 13. Kwietnia 1784 urządzeniem wójtów i
przysiężnych istnieją.

Zezwolenie na połączenie więcej miejsc na jedną gminę miejscową udziela
władza obwodowa.

II.

Ponieważ posiadacze gruntowi byłych dominiów dotąd rzeczywiście poza
obrębem związku gromad zostają, więc ten faktyczny stan będzie prowizorycznie
utrzymany, dopóki stósunki gminne ostatecznie uregulowane nie będą.

Byłym dziedzicom więc jest wolno, albo na obręb ich posiadania gruntowego
owe prawa i obowiązki na siebie objąć, które w gromadach przełożeniu miej-
scowemu przynależą, lub takowych wyraźnie albo niejawnie się wyrzec.

III.

W tym celu ma urząd powiatowy dziedziców, jako też i wszystkich posia-
daczy częściowych, wyznaczając stósowny termin, wezwać do podania pisemnej
dokładnej deklaracji, czyli posiadłość ich gruntowa w teraźniejszym faktycznym
stósunku poza obrębem gminy miejscowej zostawać, lub czyli do ostatniej wcie-
loną być ma; oraz w pierwszym razie, czy dziedzice sprawy przełożenia co
do posiadłości swjej gruntowej w własnej osobie, lub też przez zastępców, któ-
rych po imieniu oznaczyć mają, załatwiać zamierzają.

U częściowych posiadaczy rozstrzyga w tej mierze deklaracja w bezwzględnej
większości.

Jeżeli ta deklaracja w naznaczonym terminie nie nadejdzie, ma urząd powia-
towy, naznaczając powtorny krótszy termin, przypomnienie wydać, a jeżeli i to
bezskuteczne będzie, zarządzi wcielenie własności gruntowej dziedzica do obrębu
gminy miejscowej. Podobnie stanie się w tym razie, gdy dziedzice (czyli większość
posiadaczy częściowych) wyraźnie udzielnego ukonstytuowania się zrzekną.

IV.

Tam, gdzie się dziedzice (lub większość częściowych posiadaczy) za wyłąc-
zeniem się orzeknie, ma być należąca do tego posiadłość gruntowa jako od-
dzielny, w stósunku koordynacji z gminą miejscową zostający, korpus uważaną,

untergeordneter Körper anzusehen, und wird zur Unterscheidung von der Ortsgemeinde gutherrliches Gebiet genannt.

V.

Das gutherrliche Gebiet wird in politischer Beziehung als Ein Ganzes angesehen und behandelt, ohne Rücksicht darauf, ob dasselbe nur Einem Eigenthümer, oder mehreren Antheilsbesitzern angehört, ferner ohne Rücksicht darauf, ob dasselbe einen zusammenhängenden Complex bildet, oder aus mehreren getrennten Theilen besteht.

Einzelne, inmitten der bäuerlichen Grundstücke befindliche, kleinere herrschaftliche Parcellen jedoch, sowie insbesondere alle auf solchen Parcellen, oder sonst inmitten der bäuerlichen Ansässigkeiten bestehenden herrschaftlichen Wirths- und Schankhäuser, können der Gemarkung der Ortsgemeinde einverleibt werden, wenn öffentliche Rücksichten es verlangen. Dieß hat jedoch keine Anwendung auf den gutherrlichen Hof sammt den dazu gehörigen Neben- und Wirthschaftsgebäuden, und den mit denselben in unmittelbarer Verbindung stehenden Grundstücken, selbst wenn sich derselbe mitten unter bäuerlichen Ansässigkeiten befände.

VI.

Die besondere Stellung des gutherrlichen Gebietes hat blos in Bezug auf die politische Einrichtung der Gemeinde eine Folge, die nämlich, daß der Vorstand der Ortsgemeinde seine Wirksamkeit auf das gutherrliche Gebiet nicht erstrecken darf, indem für dieses Gebiet ein besonderer Vorstand besteht.

Die Verhältnisse der Einpfarung und Einschulung bleiben in dem bisherigen factischen Stande unbeirrt.

In Bezug auf das Maß der Beitragsleistung zu der Militär-Einquartierung, Vorspannsleistung, Strassenarbeit u. dgl., hat das Bezirksamt für jeden einzelnen vorkommenden Fall die geeignete Verständigung sowohl an den Vorstand des gutherrlichen Gebietes, als auch an den Vorstand der Ortsgemeinde zu richten und jedem die entfallende Schuldigkeit bekannt zu geben.

VII.

Den Vorstand der Ortsgemeinde bildet der Ortsrichter mit den Geschwornen.

Diese werden in der bisherigen Art nach Vorschrift des Allerhöchsten Patentens vom 13. April 1784 und der Verordnung vom 28. August 1846 Zahl 200 und 30. October 1855 Zahl 39872 bestellt und beeidet.

Das äußere Merkmal der ortsrichterlichen Würde besteht in dem vorgeschriebenen Adlerschilde, welches an einem Umhängriemen an der Brust getragen wird.

Die Ortsrichterwahl hat stets unter Intervention des Bezirksamtes Statt zu finden.

VIII.

In dem gutherrlichen Gebiete ruhen die Rechte und Pflichten des Ortsvorstandes auf dem Gutsherrn; er hat sich jedoch zu erklären, ob er dieselben persönlich ausüben wolle, oder nicht.

i oddaje się równie z tą bezpośrednio pod urząd powiatowy; a dla odróżnienia od gminy miejscowej dostaje nazwę posiadłości dziedzica.

V.

Posiadłość dziedzica uważa i traktuje się pod względem politycznym jako jedną całość, bez względu na to, czyli takowa tylko do jednego właściciela lub też do więcej częściowych posiadaczy należy, dalej bez względu, czy nierozzerwany kompleks stanowi, lub z więcej dołączonych części się składa.

Pojedyncze, w środku włościańskich gruntów leżące mniejsze parcelle dziedzica, równie też w szczególności wszystkie na takich parcelach lub pośród włościańskich osiadłości znajdujące się karczmy lub domy szynkowe, mogą być do obrębu gminy miejscowej wcielone, gdy publiczne względy tego wymagają. Jednak nie da się to wcale zastosować na dwór dziedzica wraz z wszystkimi do tego należącymi zabudowaniami i gospodarczymi budynkami, i na grunta w bezpośredniem połączeniu z nimi zostające, nawet gdyby takowe pośród włościańskich posiadłości się znajdowały.

VI.

Oddzielne stanowisko posiadłości dziedzica ma pod względem politycznego urzędu jeden tylko skutek, a mianowicie: że przelożenie gminy miejscowej swęj działalności na posiadłość dziedzica wywierać nie może, gdyż ta posiadłość osobne ma przelożenie.

Stósunki przynależności co do parali i do szkoły zostają nienaruszone w dotychczasowym faktycznym stanie.

Co do miary przyczynienia się do dawaniu kwater dla wojska, forszpanów, robót drogowych i t. p. ma urząd powiatowy w każdym szczególnym przypadku stósowne zawiadomienie tak przelożonemu posiadłości dziedzica jako też przelożonemu miejscowej gminy uczynić, i każdego o wypadającej powinności zawiadomić.

VII.

Przelożenie gminy miejscowej składa się z wójta i z przysiężnicy. Takowych ustanawia się i zaprzysięga sposobem dotychczasowym według postanowienia Najwyższego Patentu z dnia 13. Kwietnia 1784, tudzież rozporządzeń z 28. Sierpnia 1846 Liczba 200, i z 30. Października 1855 Liczba 39872.

Zewnętrznym znakiem godności wójtowskiej jest, stósownie do przepisu, tarcza z orłem, który się na rzemieniu, przez piersi przewieszonym, nosi.

Wybór wójta odbywać się ma zawsze pod powagą urzędu powiatowego.

VIII.

W posiadłości dziedzica łączą się prawa i obowiązki przelożenia we właścicielu dóbr, takowy ma się jednak deklarować, czyli je osobiście pełnić zechce lub nie.

Jedenfalls hat derselbe einen Stellvertreter dem Bezirksamte zu bezeichnen, welcher im ersten Falle als ständiger, im zweiten Falle als zeitweiliger Vertreter des Gutsherrn bei etwaiger Abwesenheit oder sonstiger Behinderung desselben zu betrachten ist.

IX.

Antheilsbesitzer haben entweder einen aus ihrer Mitte oder einen Dritten als denjenigen zu benennen, der die Befugnisse des Ortsvorstandes für den ganzen, innerhalb einer und derselben Katastral-Gemeinde gelegenen gutsherrlichen Grundbesitz auszuüben hat.

Einigen sich hierüber nicht Alle, so reicht auch die absolute Stimmenmehrheit für die Wahl dieser Person hin.

Erhält Niemand diese Stimmenmehrheit, so ernennt hiezu die Kreisbehörde entweder Einen der Antheilsbesitzer oder einen Dritten.

X.

Um die Stellung des Ortsvorstandes für das gutsherrliche Gebiet übernehmen zu können, ist der ordentliche Wohnsitz innerhalb der Gemarkung desselben, ferner die volle bürgerliche Unbescholtenheit, endlich die intellectuelle Eignung für die Ausübung der damit verbundenen Obliegenheiten erforderlich.

Obwalten gegen den namhaft gemachten Stellvertreter des Gutsherrn in einer dieser Beziehungen Anstände, so hat das Bezirksamt die Bestellung eines anderen geeigneten Individuums anzuordnen.

Aus dem gleichen Grunde kann jedoch nicht vom Bezirksamte sondern nur von der Kreisbehörde auch der Erklärung des vormaligen Gutsherrn, die Obliegenheiten des Ortsvorstandes für seinen Grundbesitz selbst übernehmen zu wollen, die Annahme versagt werden.

XI.

Liegt der gutsherrliche Grundbesitz eines und desselben Eigentümers in dem Umfange zweier oder mehrerer Katastral-Gemeinden, so kann der Gutsherr Vorstand mehrerer gesonderten gutsherrlichen Gebiete sein, wenn dieselben in dem Sprengel eines und desselben Bezirksamtes liegen, und der Gutsherr innerhalb eines dieser Gebiete seinen ordentlichen Wohnsitz hat, und wenn die abgeordneten gutsherrlichen Gebiete nicht allzufern von dem Wohnsitz des Gutsherrn liegen.

Über die Zulässigkeit dieser Vereinigung entscheidet die Kreisbehörde.

XII.

Die Enthebung eines Ortsvorstandes kann, wenn derselbe der Gutsherr und zwar für den Umfang seines eigenen Grundbesitzes ist, von der Kreisbehörde, sonst vom Bezirksamte jederzeit verfügt werden, wenn später Umstände hervorkommen oder erst ein-

Na każdy raz ma tenże zastępcę urzędowi powiatowemu oznaczyć, którego się w pierwszym wypadku jako stałego, w drugim zaś jako tymczasowego zastępcę dziedzica podczas jego nieobecności lub też inną jakąś przeszkodę uważa.

IX.

Właściciele części mają jednego albo z pośród siebie, lub trzecią osobę nazywac, która upoważnienia przełożenstwa miejscowego na całą posiadłość dziedzica pośród jednej i tej samej gminy katastralnej położoną dopełniać będzie.

Gdy się wszyscy na jedno nie zgadzają, to dostarcza także bezwzględna większość głosów na wybór owej osoby.

Gdy zaś żaden nie ma większości głosów, natenczas mianuje władza obwodowa albo jednego z właścicieli części, lub trzecią osobę.

X.

Aby posadę przełożenstwa w posiadłości dziedzica objąć, potrzebne jest stałe mieszkanie w obrębie téjże, dalej obywatelstwo, nieposzlakowana uczciwość, nakoniec umysłowe usposobienie do wypełniania połączonych z tém obowiązków.

Jeżeliby przeciw przeznaczonej osobie na zastępcę dziedzica w jednym z powyższych względów przeszkody zachodziły, to urząd powiatowy zarządzi, aby inny zdolny człowiek na tę posadę był mianowany.

Z tych samych przyczyn może także, jednak nie urząd powiatowy lecz władza obwodowa, deklaracją byłego dziedzica, jako obowiązki przełożenstwa w swęj posiadłości gruntowej sam obejmie, nie przyjąć.

XI.

Jeżeli własność gruntowa dziedzica jednego i tego samego właściciela w dwóch lub więcej gminach katastralnych się znajduje, wtedy może posiadacz przełożenstwo nad więcej podobnie oddzielonemi obwodami otrzymać, gdy takowe w obrębie tego samego urzędu powiatowego leżą, dziedzic zaś w jednym z tych obwodów stale zamieszkuje, oraz gdy posiadłość odłączona nie zbyt odległą jest od pomieszkania dziedzica.

Władza obwodowa rozstrzyga, czyli połączenie podobne możliwe jest.

XII.

Prawo do oddalenia przełożonego ma władza obwodowa, gdy nim dziedzic w obrębie swęj własnej posiadłości gruntowej jest, urząd powiatowy zaś w każdym innym razie, gdy się później okoliczności takie wykryły lub nastąpić mają,

treten, welche gleich urſprünglich die Verſagung ſeiner Beſtätigung als Ortsvorſtand begründet hätten.

XIII.

Die mit der Amtsführung des Vorſtandes des gutsherrlichen Gebietes verbundene Kosten trägt der betreffende Gutsbeſitzer; Antheilsbeſitzer haben dieſelben, wenn keine anderweitige Einigung unter ihnen zu Stande kömmt, nach dem Maßſtabe der directen Steuern unter ſich zu repartiren.

Die Kosten der Amtsführung des Ortsrichters hat die Gemeinde zu tragen

XIV.

Die zur Entlohnung der Ortsrichter in Gemäßheit des a. h. Patentes vom 13. April 1784 beſtehende Befreiung derſelben von allen reihenweiſe zu leiſtenden Schuldigkeiten der Gemeindeglieder hat fortzubeftehen. Dem Ortsrichter kann ferner, nachdem die ihm mit Gubernial-Verordnung vom 23. September 1784 zugestandene Befreiung von zwölf Robohtagen nun entfallen iſt, von der Gemeinde eine Entlohnung nach dem Maße beſtimmt werden, welches die Ortsverhältniſſe und die Rückſicht an die Hand geben, daß das Richteramt ein unbefoldetes Ehrenamt iſt, die Entlohnung alſo nur die Natur einer Entſchädigung für den damit verbundenen Zeitverluſt und den ſich daraus ergebenden Eintrag in dem landwirthſchaftlichen oder ſonſtigen Erwerbe haben ſoll.

Stellt ſich der Ortsrichter mit der von der Gemeinde beſtimmten Entlohnung nicht zufrieden und gelingt es auch dem Bezirksamte nicht, eine Ausgleichung zu vermitteln, ſo hat daſſelbe die Entlohnung durch Entſcheidung zu beſtimmen.

Das Ausmaß der Entlohnung kann jedoch nie ein giltiger Grund für die Ablehnung des Richteramtes ſein. Daſſelbe kann überhaupt, ſowie auch das Geſchworenenamt nur von denen abgelehnt werden, ſeit deren Austritt aus dem Amte eines Richters oder Geſchworenen noch nicht drei Jahre verfloſſen ſind, die in einer öffentlichen Bedienung ſtehen, die der Militärgerichtsbarkeit angehören oder bereits das ſechzigſte Lebensjahr zurückgelegt haben.

XV.

Der Vorſtand für das gutsherrliche Gebiet und der Ortsrichter ſind einander coordinirt und es beſteht zwiſchen ihren Befugniffen und Obliegenheiten kein anderer Unterſchied, als jener, welcher ſich daraus ergibt, daß der Ortsrichter in der Regel auch das Gemeindevermögen zu verwalten hat.

Die gleichzeitig erlaſſene Inſtruction hat ſonach für beide als Richtſchnur zu gelten.

XVI.

Beiden liegt ob, darüber zu wachen, daß innerhalb der ihnen zugewieſenen Gemarkung Ruhe, Zucht und Ordnung erhalten, und daß den beſtehenden Geſetzen und den beſonderen Anordnungen der Regierung in keiner Beziehung entgegengehandelt werde.

któreby zaraz z początku powodem były do odmówienia potwierdzenia przełożonego.

XIII.

Koszta, ze sprawowania urzędu przełożonego posiadłości dziedzica wynikające, ponosi sam właściciel dóbr; właściciele części mają takowe, jeżeli w tej mierze między nimi innej ugody nie ma, podług podatku gruntowego między sobą podzielić.

Koszta urzędu wójta ponosi gromada.

XIV.

Co do wynagrodzenia wójtów według Najwyższego Patentu z dnia 13. Kwietnia 1784 ma istniejące uwolnienie tychże od wszelkich ciężarów gminnych nadal pozostać.

Gdy przyznane Rozporządzeniem Gubernialném z dnia 23. Sierpnia 1784 uwolnienie od 12 dni roboczych obecnie odpadło, może być prócz tego wójtowi przez gromadę inne wynagrodzenie w tej mierze wyznaczone, jak to stósunek miejscowy i ów względ dozwała, że urząd wójtowski bezpłatnym i honorowym urzędem jest, obok czego ta płaca tylko jako wynagrodzenie za stratę czasu i za ubytek w gospodarstwie lub też inném zarobkowaniu się wydaje.

W razie gdy wójt z przeznaczonego od gminy wynagrodzenia niezadowolony jest, zaś urząd powiatowy w tej mierze ugody wyjednać nie może, natenczas wymierza wynagrodzenie z mocy urzędu.

Wymiar wynagrodzenia nie może jednak być ważnym powodem do uchylenia się od urzędu wójta. Tylko ci mogą się od urzędu wójta lub przysiężnego uchylić, po których wystąpieniu z urzędu podobnego jeszcze z pełna trzy lat nie minęło, potem osoby zostające w publicznej służbie, lub w zawodzie wojskowym, nareszcie osoby mające przeszło sześćdziesiąt lat.

XV.

Przełożony posiadłości dziedzica i wójt zostają między sobą w stósunku kordynacyi, a co do upoważnienia ich i obowiązków zachodzi tylko ta różnica, że wójt w ogóle majątkiem gminy zarządza. Wyszła w równym czasie instrukcyja ma więc dla obydwóch być skazówką do postępowania.

XVI.

Obydwa powinni nad tém czuwać, ażeby w przydzielonym im obrębie spój, obyczajność i porządek zachowano, i ażeby pod żadnym względem przeciw istniejącym prawom i szczególnym rozporządzeniom nie działano.

Es liegt ihnen nach Maßgabe der Instruction ob, die unmittelbare Handhabung der Reinlichkeits-, Gesundheits-, Armen-, Straßen-, Feuer-, Markt-, Sittlichkeits-, Bau- und Gefindepolizei, die Fürsorge für die Sicherheit der Personen und des Eigenthums, die Anhaltung der Verbrecher und Abstellung derselben an das Bezirksamt, die Anzeige über allfälligen Verdacht einer begangenen Gesetzesübertretung, überhaupt die unmittelbare Handhabung der gesetzlichen Ordnung.

Sie sind verpflichtet, den Anordnungen der Regierung willigen und unbedingten Gehorsam zu leisten und dafür zu sorgen, daß auch die Zusätze ihren gesetzlichen Verpflichtungen und den Anordnungen der Behörden pünktlich und bereitwillig nachkommen.

XVII.

Ein Strafrecht steht weder dem Vorstande des gutherrlichen Gebietes noch dem Ortsrichter zu.

Beide sind insbesondere verpflichtet, jedem Versuche der Selbsthilfe kräftig entgegen zu treten. Sie sind verpflichtet, Verbrecher sowie sonst gefährliche oder signalisirte Individuen anzuhalten, und dieselben bis zur Abstellung an das Bezirksamt entsprechend zu verwahren.

Die Abstellung der Angehaltenen an das Bezirksamt muß jedoch, wenn dieselbe nicht noch am Tage der Anhaltung Statt finden kann, gleich den nächstfolgenden Tag veranlaßt und diese Verzögerung zugleich gerechtfertiget werden.

XVIII.

Den Ortsgemeinden steht es frei, zur Besorgung des Schreib- und Rechnungsgeschäftes und zur Unterstützung des Ortsrichters in Erfüllung seiner Obliegenheiten, Gemeindefschreiber aufzunehmen. Auch ist es zulässig, daß mehrere benachbarte Gemeinden eine und dieselbe Person als Gemeindefschreiber bestellen.

Die von den Gemeinden mit dem Gemeindefschreiber vereinbarte Entlohnung desselben ist zur Kenntniß des Bezirksamtes zu bringen, dem nicht nur die erste Aufnahme eines Gemeindefschreibers, sondern auch jeder Wechsel in der Person des Gemeindefschreibers zur Genehmigung anzuzeigen ist.

Als Gemeindefschreiber dürfen nur sittlich und politisch unbescholtene Personen bestellt werden.

XIX.

Die Pflichten des Gemeindefschreibers ergeben sich aus seiner Bestimmung, nämlich den Ortsrichter in den Schreib-, Rechnungs- und sonstigen Geschäften zu unterstützen. Insbesondere ist er verpflichtet, den Weisungen des Ortsrichters zu folgen, und alle schriftlichen Aufträge, dann die dem Ortsrichter zukommenden amtlichen Actenstücke in Ordnung zu halten. Diese Aufträge und Actenstücke müssen in der Wohnung des Orts-

Do nich należy według instrukcyi bezpośrednio sprawowanie policyi pod względem schludności, zdrowia, ubogich, dróg, ognia, targów, obyczajności, budownictwa i czeladzi wiejskiej, staranie o bezpieczeństwo osób i majątku, przytrzymywanie zbrodniarzy i odstawianie tychże do urzędu powiatowego, doniesienie, jeżeliby zachodziło podejrzenie popełnionego przekroczenia prawa, a w ogólności bezpośrednio utrzymywanie prawnego porządku.

Oni są obowiązani do chętnego i bezwarunkowego posłuszeństwa rozporządzeniom Rządu, tudzież mają się starać, ażeby także mieszkańcy ściśle i z ochotą wykonywali obowiązki prawa i polecenia władz.

XVII.

Ani przełożonemu posiadłości dziedzica ani też wójtowi nie przynależy prawo karania.

W szczególności są obydwa obowiązani, każdemu usiłowaniu samowolnej pomocy zupełnie zapobiegać, dalej mają zbrodniarzy jako też niebezpiecznych i sygnalizowanych ludzi zatrzymywać i takowych aż do odstawienia do urzędu powiatowego pod należytym utrzymać zamknięciem.

Odstawienie zatrzymanych do urzędu powiatowego musi jednak, jeżeliby to jeszcze w dniu zatrzymania się nie stało, zaraz następnego dnia być zarządzone, a przytém ta zwłoka usprawiedliwioną.

XVIII.

W celu załatwienia interesów pisemnych i gminnych, oraz aby wspierać wójta w dopełnieniu jego obowiązków, może sobie gmina pisarzy gminnych przyjąć. Może być także dla kilku sąsiednich gmin jedna i ta sama osoba pisarzem ustanowionym.

Nagroda, na którą się pisarz z gminą ugodzi, powinna się donieść do urzędu powiatowego, któren nie tylko o pierwszém przyjęciu lecz o każdej zmianie w osobie pisarza zawiadamianém być ma.

Pisarzami gromadzkimi mogą być tylko obyczajne i politycznie nieposzlakowane osoby.

XIX.

Obowiązki pisarza gminnego okazują się z jego przeznaczenia, a mianowicie powinien tenże wójtów w piśmiennych, rachunkowych i innych interesach spomagać. W szczególności jest obowiązany, nakazom wójta być posłusznym, i wszystkie pisma, tudzież akta, które wójt odebrał, w porządku utrzymać. Pisma i akta należy w pomieszkaniu wójta przechowywać, a w szczególności powinny uchwały gminne

richters in Aufbewahrung gehalten werden, und insbesondere müssen die Gemeindebeschlüsse in einer der Gemeinde verständlichen Sprache und Fassung aufgesetzt werden.

XX.

In Bezug auf die Verwaltung des Gemeindevermögens und die Vertretung der Gemeindeinteressen nach Außen hat es bei der bisherigen Verfahrensweise zu verbleiben, wornach nämlich diese Agenden dem Ortsrichter obliegen, ausgenommen dort, wo die Gemeinde für ihr Vermögen eigene Verwalter bestellt, und ausgenommen die Fälle, wo die Wahl eigene Bevollmächtigte zur Vertretung der Gemeindeangelegenheiten gesetzlich vorgeschrieben ist.

Die besonderen Vermögensverwalter haben am Schlusse des Jahres über ihre Wirksamkeit dem Ortsrichter Rechnung zu legen, welcher die Ergebnisse der Gemeinde bekannt zu geben hat.

Ist die Verwaltung des Gemeindevermögens dem Ortsrichter übertragen, so steht es der Gemeinde frei, zur Mitwirkung bei der Verwaltung und zur dießfälligen Controlle dem Ortsrichter ein oder zwei Vertrauensmänner beizugeben, und dieselbe hat insbesondere am Schlusse des Jahres zwei Bevollmächtigte zu wählen, welche mit dem Ortsrichter Abrechnung zu pflegen und sich zu überzeugen haben, ob das Gemeindevermögen redlich und gut verwaltet wurde.

Diese Bevollmächtigten haben das dießfällige Ergebnis der Gemeinde bekannt zu machen.

XXI.

Die den bestandenen Dominien obgelegene unmittelbare Beaufsichtigung der Gemeinde-Vermögensverwaltung übergeht nunmehr an die Bezirksamter, welche darüber zu wachen haben, daß die in Gemäßheit der Instruction für die Dominien zur Amtsübergabe an die Bezirksamter vom 30. April 1855 aufgenommenen Inventare über das bewegliche und unbewegliche Vermögen der Gemeinden und über sonstige Gemeindegerechtfame gehörig bewahrt und geführt werden, und daß dort, wo deren Verfassung unterblieben sein sollte, dieselbe baldigst nachgetragen werde.

Die Bezirksamter haben insbesondere Sorge zu tragen, daß das inventarisirte Vermögen der Gemeinde gehörig sichergestellt und erhalten, und daß davon kein der Bestimmung desselben oder den Gesetzen widerstreitender Gebrauch gemacht werde.

Dort, wo das Gemeindevermögen wegen seiner größeren Bedeutung einer genaueren, rechnungsmäßig geregelten Gebarung bedarf, ist die Verfassung eigener Jahresvoranschläge und Jahresrechnungen zu veranlassen, in welcher Beziehung die Bezirksamter den Gemeinden an die Hand zu gehen haben.

XXII.

Wenn in einzelnen Gemeinden die Einkünfte des Gemeindevermögens zur Bestreitung der Gemeindeauslagen nicht hinreichen, hat das Bezirksamt dafür Sorge zu tragen,

w języku i układzie dla gminy zrozumiałym być spisywane.

XX.

Co do zarządu majątku gminy i zastępowania jej interesów na zewnątrz pozostaje niezmienny dotychczasowy tryb postępowania, według którego te czynności do wójta należą, wyjąwszy tam, gdzie gmina do majątku swojego osobnych utrzymuje rządców, oraz wyjąwszy te przypadki, w których wybór osobnych pełnomocników do zastępowania interesów gminy prawem jest przepisany.

Osobni zarządcy majątku mają na końcu każdego roku z działania swego wójtowi rachunek zdawać, którego gminę o rezultacie zawiadamia.

Jeżeli zarząd majątku gminnego wójtowi jest zdany, to wolno gminie ku współdziałaniu w zarządzie, i ku odpowiedniej kontroli wójtowi jednego lub dwóch powierników przydać, a z końcem roku szczególnie wybiera gmina dwóch pełnomocników, którzy z wójtem obrachunek uczynić i przekonać się mają, czyli majątkiem gminy rzetelnie i dobrze rządził.

O rezultacie zapadłym mają pełnomocnicy gminę zawiadomić.

XXI.

Nadzorowanie administracyi majątku gminy, dawniej do obowiązku byłych dominiów należące, przeszło obecnie na urzędy powiatowe; one więc mają nad tém czuwać, ażeby inwentarze ruchomego i nieruchomego majątku i innych praw gmin, sporządzone stósownie do instrukcyi, byłym dominiom względem zdania urzędu na urzędy powiatowe pod dniem 30. Kwietnia 1855 wydanęj, należycie utrzymywano i zachowano, i ażeby tam, gdzie sporządzenie tych inwentarzy dotychczas nie przyszło do skutku, jak najspieszniej spisane były.

Urzędy powiatowe mają się osobliwie starać, ażeby inwentarzem wykazany majątek gminy należycie był zabezpieczony i utrzymany, i aby z niego nie czyniono użytku, którego albo prawom albo używaniu przeciwnym jest.

Gdzie majątek gminny dla większej swęj znamienitości ściślejszego i według zasad rachunkowych uregulowanego zarządu wymaga, ma być ułożony osobny budżet roczny, i rachunek roczny, w którym względzie urząd powiatowy gminie pomagać powinien.

XXII.

Jeżeli w niektórych gminach dochody majątku gminnego na załatwienie wydatków gminnych nie wystarczają, tam się ma urząd powiatowy postarać, ażeby,

daß, insoferne nicht eine andere Art herkömmlich ist, der Abgang durch Steuerumlagen gedeckt werde.

Zur Einleitung von derlei Umlagen muß jedoch stets die vorläufige Bewilligung des Bezirksamtes, und wo dieselbe 10% der directen Steuern übersteigen soll, jene der Landesstelle eingeholt werden.

XXIII.

Veräußerungen, Vertheilungen und Verpfändungen des Gemeindevermögens bleiben wie bisher der höheren Genehmigung vorbehalten.

Nur in Ansehung der Interessen von Gemeinde-Obligationen wird bestimmt, daß die Quittungen zur Behebung derselben nicht von der Kreisbehörde, sondern vom Bezirksamte zu coramistren sind.

Heinrich Graf zu Clam-Martinic.

o ile inny sposób w zwyczajnie nie jest, ten ubytek w drodze rozkładu na podatek pokryto.

Do rozpoczęcia podobnego rozkładu, musi być jednak zawsze zezwolenie urzędu powiatowego, a w razach, gdzieby 10% zwykłych podatków przewyższać miały, zezwolenie Rządu krajowego.

XXIII.

Do sprzedaży, podziałów i zastawień majątku gminnego potrzebne jest, jak dotychczas, wyższe zezwolenie.

Tylko co do prowizji od obligacji gminnych postanawia się, że kwity do podniesienia tychże nie władza obwodowa, lecz urząd powiatowy koramizuje.

Henryk Hrabia **Clam Martinic.**

